

- купівельні запаси: сировина та матеріали (основна та додаткова), паливо (на господарські потреби, на виробництво), запасні частини, тара, інші матеріали.

Отже, при дослідженні даних об'єктів внутрішнього аудиту запасів аудитор має можливість своєчасно не тільки виявити, але й виправити суттєві помилки, які пов'язані з оприбуткуванням, рухом, оцінкою і вибуттям запасів підприємства. При цьому аудитор має запропонувати заходи щодо посилення системи внутрішнього контролю запасів. А також основне його завдання полягає в встановленні повноти та достовірності відображення в обліку і звітності операцій відносно руху запасів.

Список використаної літератури:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. №996-ХІУ, зі змінами і доповненнями: [інтернет ресурс]. – Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua>.
2. Закон України «Про аудиторську діяльність» від 22.04.1993 р. № 3125-ХІІ [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси" від 31.03.1999 р. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Кулаковська Л. П. Організація і методика аудиту/ Л. П. Кулаковська, Ю. В. Піча: посібник – К.: Каравела, 2005. – 568с.
5. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі і аудиті / за ред. Бутинця Ф. Ф. – Житомир: ЖДТУ, 2004. – 352 с.

*Шільман М. Е., магістрант ТНЕУ,
науковий керівник: к.е.н., доцент Щирба М.Т.*

РОЗВИТОК ТА СТАНОВЛЕННЯ АУДИТУ В УКРАЇНІ

Аудит є однією з форм економічного контролю, функцією якого є оцінка облікової та звітної інформації про фінансово – господарську діяльність юридичних осіб, з точки зору законності методики та організації процесу. Зацікавленість в аудиті існує у різних користувачів – держави, адміністрації підприємства та їхніх власників, постачальників тощо. Дослідження засвідчують, що існує проблема низької якості аудиторських послуг, їх автоматизації, недостовірності інформації, наданої аудиторськими висновками, що негативно впливає на діяльність підприємств і економічне становище держави.

Появі та розвитку аудиту в Україні сприяла недосконалість структури зовнішнього фінансового контролю командно – адміністративної системи управління. Щорічно зростали обсяги крадіжок і збитків, приписок та інших зловживань, неналежним був стан і внутрішнього контролю на рівні підприємств і організацій, недостатнім профілактичний вплив фінансового контролю на усунення негативних явищ, неефективною була діяльність власних ревізійних комісій підприємств – все це призвело до необхідності реорганізації системи фінансового контролю в країні. Розвитку аудиту в Україні сприяло також те, що наприкінці 80 – х років встановилася стійка тенденція до скорочення чисельності відомчих контрольно – ревізійних підрозділів.

Аудит в Україні вже набув чітких ознак невід’ємного елемента інфраструктури ринкової економіки. Діяльність Аудиторської палати України (АПУ) та Спілки аудиторів України (САУ) спрямовані на подальший розвиток аудиторської діяльності, удосконалення її нормативної регламентації. Проте, заходи, що ними вживаються, не повною мірою вирішують проблеми у сфері аудиту, мають не системний характер, а прийняті рішення не завжди знаходять практичну реалізацію [1].

Згідно із Законом України «Про аудиторську діяльність» *аудит* це перевірка даних фінансового обліку і показників фінансової звітності суб’єкта господарювання з метою висловлення незалежної думки аудитора про її достовірність, в усіх суттєвих аспектах та відповідність вимогам законів України, стандартів обліку або інших правил (внутрішніх положень суб’єктів господарювання) згідно із вимогами користувачів [5].

Значний внесок у наукове та практичне дослідження проблем аудиторської діяльності зробили українські вчені та практики, зокрема: М. Т. Білуха, Ф. Ф. Бутинець, В. В. Головач, З. В. Гуцайлюк, Н. І. Дорош, С. Я. Зубілевич, Л. М. Крамаровський, А. М. Кузьмінський, М. В. Кужельний, Л. П. Кулаковська, О. Ю. Редько, В. С. Рудницький, В. Я. Савченко, В. В. Сопко, Л. О. Сухарева, Б. Ф. Усач, Л. С. Шатковська, В.О. Шевчук та інші.

Аудит тісно пов’язаний з іншими науками і дисциплінами, зокрема з системою обліку, правом, економічним аналізом, статистикою, теорією імовірності, економічною теорією, фінансами, менеджментом, маркетингом, плануванням, інформаційними технологіями, ревізією, етикою, філософією, психологією та іншими.. Окремі теоретичні, методологічні та організаційні елементи перелічених наук гармонійно поєднуються в аудиті, що уможливорює нову інтерпретацію їх розуміння, застосування та розробку нових, специфічних, притаманних тільки аудиту.

За роки становлення аудиту в Україні був прийнятий ряд нормативних актів для ефективнішого контролю аудиторської діяльності. Зокрема, в 2007 році аудитори отримали можливість легально здійснювати оцінку

стану фінансового обліку, вести облік для третіх осіб, представляти їх інтереси у суді, консультувати замовника з різних фінансових питань та оцінювати різноманітні аспекти діяльності підприємства, проводити професійні тренінги, тощо. Отже, кількість напрямків послуг, які може надавати замовнику аудитор (аудиторська фірма) значно зросла [2].

Опираючись на ст. 3 Закону України “Про аудиторську діяльність” аудитор (аудиторська фірма) повинні надавати такий спектр послуг як: здійснювати організаційне і методичне забезпечення аудиту, виконувати аудиторські перевірки та надавати інші аудиторські послуги, які не повинні суперечити даному нормативному документу. В свою чергу Аудиторська палата України (далі АПУ, як головний керуючий орган аудиторською діяльністю) затвердила перелік послуг, які можуть надавати аудитори (аудиторські фірми).

Існує ряд проблем, що виникли у процесі становлення та здійснення аудиту в Україні, основними з яких є недостатня кількість кваліфікованих кадрів, недотримання аудиторами якості надання аудиторських послуг, відсутність чіткого механізму формування цін на аудиторські послуги. Комплексна програма подолання кожної з них дозволить здійснити ефективне та якісне проведення аудиту суб'єктами підприємницької діяльності. В Україні контроль за якістю аудиту та аудиторських послуг, які включають у себе не лише ведення аудиту, а й надання консультацій з питань правильного ведення обліку та складання звітності, здійснює Аудиторська Палата, тому у першу чергу поліпшення аудиту покладатиметься на їхню відповідальність.

Однією із актуальною проблем аудиту є ціноутворення, в основі яких лежить вирішенням питання щодо формування співвідношення «ціна – якість». Такий підхід, на нашу думку, надасть аудиторським фірмам сучасних цивілізованих рис, можливість залучення та збереження клієнтів за рахунок стабільності обслуговування і підвищення якості аудиту [4].

Як висновок, можна сказати, що аудит у процесі свого становлення проходить не легкий і проблемний шлях, проте покращенню стану аудиторської діяльності сприятиме система цілісних та комплексних заходів, які будуть спрямовані на розвиток правового поля аудиту, запровадження якісної системи комп'ютеризації аудиту, здійснення контролю над рівнем професійної компетентності аудиторів та якості наданих послуг, реальної професійної незалежності аудитора та запровадження санкцій до аудиторів щодо недостовірності надання аудиторських послуг.

Список використаної літератури:

1. Бутинець Ф. Ф. Аудит: Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів. – 3-тє вид., доп. І перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2006. – 512 с.

2. Бутинець Ф.Ф. Аудит: стан і тенденції розвитку в Україні: монографія / Ф.Ф. Бутинець, Н.М. Малюга, Н.І. Петренко.– Житомир: ЖДТУ, 2004. – 564 с.
3. Гаргола Ю.Г. Ринок аудиторських послуг та можливості його розвитку / Вісник Житомирського державного технологічного університету / Економічні науки. – Житомир: ЖДТУ, 2008. – № 2 (44). с. 43-47
4. Гаргола Ю.Г. Шляхи розвитку українського аудиту: суспільство і його довіра // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: економічні науки. – Житомир: ЖДТУ, 2006. – № 4 (38). – С. 56-60
5. Закон України “Про аудиторську діяльність” № 3125 – XII від 22 квітня 1993 року.

*Якімів І.В., магістрант ТНЕУ,
науковий керівник: к.е.н., доцент Данилюк І.В.*

ОБЛІК ТА ВНУТРІШНІЙ АУДИТ МАТЕРІАЛЬНИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

В ринкових умовах господарювання внутрішній аудит матеріальних ресурсів виступає засобом контролю за наявністю, рухом та ефективним використанням предметів і засобів праці. Та через недооцінку значення внутрішнього аудиту, нерозуміння відмінностей його від зовнішнього, він не знайшов достатнього поширення на вітчизняних підприємствах, що й обумовлює актуальність проблеми змісту аудиту матеріальних ресурсів.

Дослідженню проблем організації та методології обліку і внутрішнього аудиту матеріальних ресурсів приділили увагу у своїх працях такі вчені-економісти, як: Білуха М.Т., Бутинець Ф.Ф., Герасимович А.М., Голов С.Ф., Давидов Г.М., Дорош Н.І., Кулаковська Л.П., Павлюк І.В., Усач Б.Ф., Андреев В.Д., Антоні Р.Н., Аренс Е.А. та Лоббек Дж.К., Гусякова Т.І., Костюк П.А., Міддлтон Д.Р, Нідлз Б.Є., Шифман З.Б. та інші.

До матеріальних ресурсів за традицією відносять основні та оборотні засоби виробництва, які використовують (або можуть бути використані) у виробничому процесі та формують його матеріально – речову основу продукції за вченням К. Маркса. Їх поділяють на засоби праці та предмети праці: засоби праці характеризують ступінь оволодіння та підпорядкування сил природи виробництву матеріальних благ; предмети праці поділяють на два види: перший – речовини, що вперше відокремлюють за допомогою праці від природи та перетворюють на продукт, другий – сирі матеріали або сировина, речовини, що не пройшли технологічної обробки [1, с.495]. Засоби та предмети праці по-різному поводять себе у процесі відт-